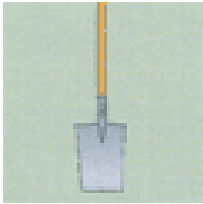

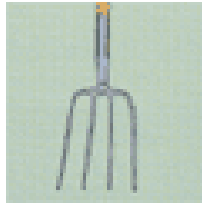
1.3 Zaaien en planten in de moestuin

Materiaallijst

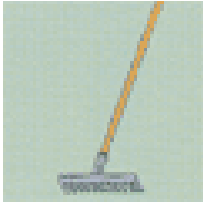
SPADE

Doorgaans gefabriceerd in gehard staal. Het blad kan aan één of twee zijden gepolijst zijn.

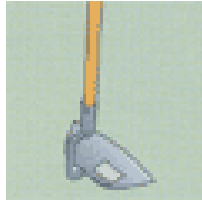
RIEK

Men maakt het verschil tussen een mestvork en een spitvork. De greep moet goed in de hand liggen.

HARK

Hier is vooral de verbinding van het metalen gedeelte met de houten steel van belang.

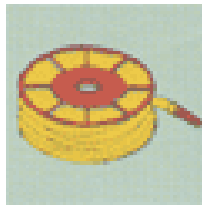
HAK

Kies de breedte in functie van zijn toekomstig gebruik.

BROEIBAK

Een model in aluminium is sterk, licht en vraagt weinig onderhoud.

TUINHASPEL

Let op de combinatiemogelijkheden met allerlei accessoires.

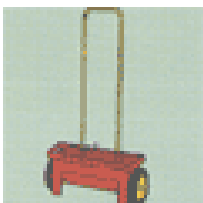
KRUIWAGEN

Houd rekening met het gewicht in volgeladen toestand en de breedte van de tuinpaden.

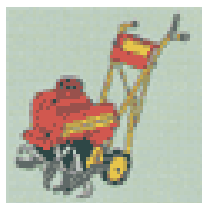
DRUKSPUIT

Een schouderriem is geen overbodige luxe en laat een hand vrij om de slang vast te houden.

STROOIAPPARAAT

Kies bij voorkeur een model dat zowel zand, zaad als meststoffen kan verspreiden.

MOTORFREES

Houd rekening met de oppervlakte van uw moestuin; kies een frees met een aangepaste werkbreedte.

Plaats

ZONLICHT

Licht en warmte zijn levensnoodzakelijk voor alle planten. Daarom moet de moestuin op een plaats komen waar de planten voldoende zonlicht zullen ontvangen. Kies dus een goede oriëntatie, zo mogelijk naar het zuiden.

WIND

Scherp de planten af tegen de wind, die uitdroging en afkoeling in de hand werkt. Met een vrij groeiende haag bijvoorbeeld, kunt u de kracht van de wind breken. Maak de windkering niet te hoog, anders gaat veel zonlicht verloren. Klein fruit is hiervoor bijzonder geschikt (bv. frambozen).

BEREIKBAARHEID

De moestuin moet ook gemakkelijk bereikbaar zijn. Als u bijvoorbeeld mest wilt aanvoeren moet u er zonder problemen met de kruiwagen bijkunnen. Houd daar rekening mee als u een moestuin aanlegt. Ook de indeling in bedden en het aanleggen van wegels dient hierbij voorzien.

OPPERVLAKTE

Op een perceeltje van 3 bij 4 m kunt u bijna het hele jaar door diverse soorten verse groenten oogsten. Om een gezin van 2 tot 3 personen van groenten te voorzien, moet u over minstens 100 m² beschikken. De ruimte die de individuele gewassen vragen, speelt uiteraard ook een rol.

WISSELBOUW

Om uitputting van de grond te voorkomen, zult u niet alle jaren dezelfde planten op dezelfde plaats kweken. Wortelgroenten (uien, wortelen) putten de bodem het meest uit en laten de onkruiden welig tieren. Peulgewassen spelen dan weer een gunstige rol in het vruchtbaar houden van de bodem.

TEELTPLAN

Aangezien u jaarlijks een andere verdeling van de groenten moet voorzien, is het aan te raden dit bij te houden met een teeltplan. Zo'n plan helpt u ook om uw moestuin optimaal te benutten. Met snel ontwikkelende groenten kunt u vaak twee teelten in één jaar hebben.

TIJD

Houd er rekening mee dat een moestuin redelijk wat tijd in beslag neemt. Volgens berekeningen vraagt een goed onderhouden moestuin van 100 m² toch zo'n 300 uur arbeid per jaar. Beschikt u over weinig vrije tijd, kiest u dan liever voor een kleinere tuin met minder gewassen.

Bodem

STRUCTUUR

Een goede bodemstructuur is noodzakelijk voor het opnemen en vasthouden van de voedingsstoffen die in de bemesting aanwezig zijn. Na identificatie van de grond zal blijken of u de bodemstructuur moet verbeteren en indien ja, op welke manier. Dan weet u ook meteen welke groenten het best zullen gedijen.

EIGENSCHAPPEN

Om behoorlijk te groeien moet iedere plant in de grond een aantal elementen vinden in een welbepaalde verhouding: stikstof (N), fosfor (P) en kalium (K). Ook de zuurheidsgraad (pH) van de bodem is een belangrijke factor. Met bodemverbeteraars kunt u de structuur van de grond verbeteren.

HUMUS

Humus maakt de aarde lichter en houdt het water (regen en/of besproeiing) beter vast, waardoor de grond minder snel uitdroogt. Kies een kant-en-klare bodemverbeteraar met daarin humus met turf (voor kalkrijke bodems), met bladeren of heidegrond (voor zeer zure bodems).

KALKEN

Kalk kan de bodem verbeteren: zware grond wordt kruimelig, lichte grond meer gebonden. Kalk stuurt ook de zuurtegraad van de bodem bij. Gebruik bij voorkeur zeewierkalk of magnesiumkalk. In licht zure grond voegt u kalk toe om de drie jaar, in erg zuurhoudende grond jaarlijks. Dosering: 1,5 kg per 10 m².

ZAND

Een te zanderige bodem zal water en voedingsstoffen als een zeef doorlaten. Verbeter de grond door het inwerken van humus en klei. Een te zware, kleiachtige bodem wordt lichter gemaakt met proper zand, bij voorkeur rivierzand (wit zand, geen zeezand).

COMPOST

Een eigen composthoop is bijzonder interessant. Met aarde worden lagen plantafval van 20 tot 30 cm met o.m. tuinafval (verwelkte bloemen, afgemaaid gras, dode bladeren), afval van groenten, zaagsel en zelfs papier gescheiden. Alles aanstampen en regelmatig besproeien bevordert de ontbinding van organische stoffen.

Bewerken Van De Grond

OMWERKEN

Diep omploegen tot op een diepte van 60 cm doet u alleen voor pas ontgonnen terrein. Eens ontgonnen, zult u alleen de vruchtbare bovenlaag omwerken. Dit gebeurt dan in het najaar, ongeveer een spade diep (max. 30 cm). Gaat u dieper, dan brengt u onvruchtbare aarde naar boven.

KLUITEN

Door het omwerken van de bovenlaag (met spade, spitvork of motorfrees) wordt de vruchtbare laag verdiept en de indringing van noodzakelijke elementen als water en lucht bevorderd. U hoeft de grove aardkluiten niet te breken. Dat gebeurt vanzelf door de vorst.

MEST

Alle afval (dode takken, onkruid in ontbinding) en stenen worden opgeraapt. Nog in de herfst wordt mest ingewerkt: ofwel strooit u ze uit over de grond voor het omwerken, ofwel voegt u ze in bij iedere steek met de spade. Uitstrooien heeft het nadeel dat de mestkorrels diep in de greppel terechtkomen.

DESINFECTEREN

Bij het omwerken moet u ook systematisch de witte wormen verwijderen. Om evenwel alle bodeminsekten (larven) te elimineren, gebruikt u een insecticide. Dit produkt wordt in de bodem ingewerkt op het moment van het omwerken.

RAKELEN

In het voorjaar beperkt u zich tot het rakelen van het oppervlak met de hak of mestvork. U kunt ook meststoffen en bladaarde toevoegen en daarna rakelen. De avond voor het zaaien moet u de grond lichtjes besproeien. Dit maakt de aarde minder poedervormig.

Zaaien

BEDDEN

Doorgaans zaait en kweekt u in bedden van 3-4 m lang op 1,2 m breed. Deze breedte laat u toe het midden van het kweekbed te bewerken zonder erop te moeten staan of lopen. Grote oppervlakken bevorderen ook de kans op parasieten. Maak paden van zo'n 30 cm breed, zodat u overal bijkunt met de kruitwagen.

ONTKIEMEN

Zaad laten ontkiemen vraagt een minimale warmte, anders zullen de zaadjes snel rotten onder invloed van de vochtigheid. Op de zakjes staat doorgaans aangegeven in welke maand u kunt uitzaaien. Zacht en stil weer is ideaal. Regen daarentegen is uit den boze.

VROEGE OOGST

Een vroege oogst (vroege wortelen, radijzen, sla) laat u langer genieten van uw moestuin. In de herfst kunt u een tweede kweek aanvatten. Vroeger oogsten betekent vroeger zaaien of de groei van de zaadjes versnellen, in een glazen bak bijvoorbeeld. Er bestaan ook voorgekiemde groenteplanten.

BROEIBAKKEN

Kweken in de bak geeft 3 tot 4 weken winst ten opzichte van de kweek in volle grond. Dek de planten eventueel af of bescherm ze met een strobed tegen de, vooral nachtelijke, koude. Plaats de broeibak op een plaats waar veel zonlicht komt en zorg voor ventilatie bij zacht weer (deksel openen).

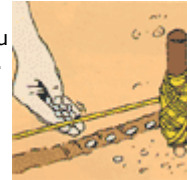

VERWARMING

Een kunstmatige warmtebron is een andere manier om de kweek vroeger op te starten. U kunt zaaien in bakken en deze in huis bij de verwarming plaatsen.

IN DE VOLLE GROND

In de volle grond uitzaaien gebeurt meestal in rechte rijen, m.b.v. een koord. Met een hak maakt u de gleuven en zaait u uit. Grotere zaden steekt u per 4 of 5 in ondiepe putjes, die op één rij staan. Daarna over de grond rakelen, en de dagen erna, telkens als het aardoppervlak droog is, lichtjes besproeien.

Verzorging

VERPLANTEN

Vele soorten worden niet direct op hun definitieve plaats uitgezaaid, maar eerst gekweekt op een goed georiënteerd en onderhouden stuk grond, of in de broeibak, en daarna verplant. Ook als de plantjes te dicht op elkaar staan, worden ze uitgedund. Eerst de sterkste verplanten.

BESPROEIE

Enkele dagen na het opkomen worden de plantjes besproeid met een fungicide. Zodra het grondoppervlak wat opdroogt, zorgt u voor een nevelbesproeiing (bij voorkeur 's avonds of 's morgens vroeg). De jonge plantjes zijn dan immers nog zwak ingeworteld: daarom veelvuldig maar met mate besproeien.

ONKRUIDVERDELING

Schoffel tussen de rijen door om de 14 dagen. Met herbiciden is voorzichtigheid geboden, daar zij de gekweekte soorten kunnen aantasten. Gebruik desnoods specifieke producten voor de individuele groenten. Onkruidverdeling kan ook door het aanbrengen van een strobed of zwart plasticfolie.

ANDERE VIJANDEN

Parasieten en sporeplanten gaat u te lijf met de hiertoe bestemde producten. Sommige mogen niet meer toegepast worden vanaf 15 dagen voor de oogst. Slakken worden aangepakt met giftig lokaas, of een speciaal daartoe bestemd product. Ook wisselende teelten helpen insecten weg te houden.

OVERWINTEREN

Laatbloeiers kunnen tot in het hart van de winter bewaard worden. De wortelgroenten genieten natuurlijke bescherming in de grond. Bedek de rijen met dode bladeren. Bij harde vorst is de aarde te hard en kunt u niet oogsten. Andere planten zult u in greppels leggen en met een strobed beschermen.

SILO

De meeste wortelgroenten (wortelen, rapen, bieten; uitgezonderd aardappelen) worden bewaard in silo's, d.w.z. op een hoop bedekt met stro, en vervolgens een laag aarde. De groenten in de silo dienen gezond en droog te zijn. Uiteraard kunt u bepaalde groenten ook invriezen in de diepvriezer.

Kalender

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
LOOK												
WORTELEN												
SELDERIJ												
SPRUITJES												
BLOEMKOOL												
BIESLOOK												
WITLOOF												
SPINAZIE												
BOONTJES												
SLA												
UIEN												
PETERSELIE												
PREI												
ERWTEN												
AARDAPPELEN												
RADIJZEN												
TOMATEN												

 ZAAIEN IN BROEIBED	 (VER)PLANTEN
 ZAAIEN TER PLAATSE	 OOGSTEN